

(A)

(N° 45.)

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 2 FEBRUARI 1922.

Wetsvoorstel

betreffende

de vereeniging van Brussel en omliggende gemeenten
tot ééne hoofdstad.

TOELICHTING.

MIJNE HEEREN,

Eeuwen lang hebben acht voorsteden hetzelfde lot ondergaan als Brussel-Hoofdstad, namelijk Sint-Gillis en Molenbeek, met de stad vereenigd in 1293, Schaarbeek in 1301, Laken in 1331, Anderlecht in 1394, Vorst, Sint-Joost-ten-Nooit en een groot gedeelte van Elsene, met de stad vereenigd sedert onheuglijke tijden.

Al deze gemeenten maakten met Brussel ééne en dezelfde gebiedseenheid uit, onderworpen aan ééne en dezelfde wetgeving. Men noemde haar de « cuip » van Brussel.

Deze eenheid, welke eene gebiedseenheid en tevens eene rechtseenheid was, werd ongelukkig verbroken door een decreet van het « Comité du Salut Public » dd. 14 Fructidor jaar III (31 Augustus 1795).

Krachtens dit besluit werden de dorpen van de « cuip » opgericht tot afzonderlijke gemeenten, onder voorwendsel dat men moest afbreken met de gebiedsindeelingen onder het oude Regeeringsstelsel.

Napoleon toonde eene bijzondere belangstelling voor Brussel, maar hij kon er niet aan denken de « cuip » te herstellen, daar Brussel in zijne bestuursregeling niet meer was dan eene groote provinciestad, als Bordeaux en Lyon.

Reeds vroeg echter begon men te spreken over den terugkeer tot de stad Brussel van de gemeenten die daarvan afgescheiden werden. Inderdaad, Brussel voelde algauw de bezwaren die deze willekeurige vernietiging van de « cuip » medebracht, en vanaf het jaar VIII eischte de Municipale Raad, in een verslag waarin hij den grooten nood van de stad uiteenzette, de vereeniging van de voorsteden met de hoofdstad.

De heer Doucet-Pontécoulant, prefect van het departement der Dijle, verklaarde in zijn antwoord op de memorie van den Municipalen Raad dd. 14 Fructidor jaar VIII : « De vereeniging der voorsteden van Brussel met de meierij van deze stad schijnt mij opgelegd door de meest gewichtige beweeggronden ; daar deze vereeniging echter door eene bijzondere wet moet gereeld worden, kan ik slechts de Regeering verzoeken een wetsvoorstel in dien zin in te dienen bij de naaste zitting van het wetgevend lichaam, wanneer de meier mij de uitdrukkelijke vraag daartoe zal gedaan en de noodige stukken om het werk te rechtvaardigen overhandigd hebben. »

Het vraagstuk werd niet opgelost. Onder de Hollandsche Regeering werd het druk besproken (namelijk in 1824 en in 1826). Op 23 December 1836 bracht de Gemeenteraad een wensch uit ten voordeele van de aanhechting, en de Provinciale Raad schonk er zijne goedkeuring aan.

Sedertdien heeft het Stadsbestuur zich onophoudelijk met de zaak beziggehouden. Men bespreekt het sedert meer dan ééne eeuw. De oplossing, die enkele maanden geleden werd aangenomen enwaarbij de grondgebieden van Laken, van Haren en van Heembeek, evenals enkele strooken van Molenbeek en van Schaarbeek bij de hoofdstad werden ingelijfd, is natuurlijk niets anders dan een overgangsmaatregel.

Men moet de zaak van een hooger en gewichtiger standpunt beschouwen. Het geldt hier de vraag, of de hoofdstad van het Rijk eene agglomeratie van verschillende gemeenten zal blijven, zonder onderlingen administratieve band, oswel of men, zoals overal in het buitenland, in het klaarblijkelijk belang van de belastingbetalers, door de unificatie de groote hoofdstad wil tot stand brengen, die feitelijk reeds bestaat en die men eenvoudig door eene wet wil bevestigen.

MAX HALLET.

PROPOSITION DE LOI

relative à l'unification de la capitale.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

ARTICLE PREMIER.

A partir de la mise en vigueur de la présente loi, les communes de :

Anderlecht, Auderghem, Berchem, Sainte-Agathe, Bruxelles, Dilbeek, Evere, Etterbeek, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette-Saint-Pierre, Kockelberg, Molenbeek Saint-Jean, Saint-Gilles-lez-Bruxelles, Saint-Josse-ten-Noode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwe-Saint-Lambert, Woluwe Saint-Pierre sont réunies en une seule commune sous le nom de « Ville de Bruxelles ».

ART. 2.

Le nombre des échevins de la ville de Bruxelles est porté à 14. Ils sont élus à la représentation proportionnelle : le bourgmestre est compté comme un échevin pour l'application de la représentation proportionnelle.

ART. 3.

La ville de Bruxelles est divisée en sections qui portent respectivement les noms de : Anderlecht, Bruxelles-Cité, Ixelles, Laeken, Molenbeek, Saint-Gilles-lez-Bruxelles, Saint-Josse, Schaerbeek, Uccle.

La section d'Anderlecht comprendra l'ancien territoire de cette commune et celui de Berchem Sainte-Agathe et de Dilbeek.

WETSVOORSTEL

betreffende de vereeniging van Brussel en omliggende gemeenten tot ééne hoofdstad.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

EERSTE ARTIKEL.

De gemeenten Anderlecht, Auderghem, Sint - Agatha - Berchem, Brussel, Dilbeek, Evere, Etterbeek, Vorst, Ganshoren, Elsene, Sint-Pieters-Jette, Kockelberg, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis bij Brussel, Sint-Joost-ten-Noode, Schaerbeek, Ukkel, Watermaal-Boschvoorde, Sint - Lambrechts - Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, worden vanaf de inwerkingtreding dezer wet tot ééne gemeente vereenigd onder den naam « Stad Brussel ».

ART. 2.

Het getal schepenen der stad Brussel wordt gebracht tot op 14. Zij worden gekozen bij evenredige vertegenwoordiging : de burgemeester telt als schepen voor de toepassing van de evenredige vertegenwoordiging.

ART. 3.

De stad Brussel wordt verdeeld in wijken die onderscheidenlijk benaamd worden : Anderlecht, Brussel-Centrum, Elsene, Laken, Molenbeek, Sint-Gillis bij Brussel, Sint-Joost, Schaerbeek, Ukkel.

De wijk Anderlecht omvat het vroegergrondgebied dezegemeente en dit van Sint-Agatha-Berchem en Dilbeek.

La section de Bruxelles comprendra l'ancien territoire de cette commune.

La section d'Ixelles comprendra l'ancien territoire de cette commune et ceux d'Auderghem et de Watermael-Boitsfort.

La section de Laeken comprendra l'ancien territoire de cette commune et ceux de Ganshoren, Jette-St-Pierre, Neder-Over-Heembeek et Haeren, ainsi que la partie des territoires de Molenbeek et de Schaerbeek annexées au territoire de Bruxelles en 1921.

La section de Molenbeek-Saint-Jean comprendra l'ancien territoire de cette commune, sauf la partie déjà annexée à Bruxelles, et celui de Koekelberg.

La section de Saint-Gilles comprendra l'ancien territoire de cette commune.

La section de St-Josse-ten-Noode comprendra l'ancien territoire de cette commune et ceux d'Etterbeek, de Woluwe St-Lambert et Woluwe St-Pierre.

La section de Schaerbeek comprendra l'ancien territoire de cette commune, sauf la partie déjà annexée à Bruxelles, et celle d'Evere.

La section d'Uccle comprendra l'ancien territoire de cette commune et celui de Forest.

ART. 4.

Pour l'élection des conseillers communaux, la ville de Bruxelles est divisée en trois sections électorales :

La première section électorale est composée des sections de Bruxelles-Cité et d'Ixelles ;

La deuxième section électorale est composée des sections de Saint-

De wijk Brussel omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente.

De wijk Elsene omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente en dit van Auderghem en Watermaal-Boschvoorde.

De wijk Laken omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente en dit van Ganshoren, Sint-Pieters-Jette, Neder-Over-Heembeek en Haren, alsmede het gedeelte van het grondgebied van Molenbeek en Schaerbeek, dat bij het grondgebied van Brussel werd ingelijfd in 1924.

De wijk Sint-Jans-Molenbeek omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente, behalve het reeds bij Brussel ingelijfd gedeelte, en dit van Koekelberg.

De wijk Sint-Gillis omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente.

De wijk Sint-Joost-ten-Noode omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente en dit van Etterbeek, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe.

De wijk Schaerbeek omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente, behalve het reeds bij Brussel ingelijfd gedeelte, en dit van Evere.

De wijk Ukkel omvat het vroeger grondgebied dezer gemeente en dit van Vorst.

ART. 4.

Voor de verkiezing der gemeenteraadsleden wordt de stad Brussel verdeeld in drie kieswijken :

De eerste kieswijk omvat de wijken van Brussel-Centrum en van Elsene;

De tweede kieswijk omvat de wijken van Sint-Joost-ten-Noode, van

Josse-ten-Noode, de Schaarbeek et de Laeken (actuellement second district de Bruxelles).

La troisième section électorale est composée des sections de Molenbeek-Saint-Jean, d'Anderlecht, de Saint-Gilles et d'Uccle.

ART. 5.

Le nombre des conseillers à élire dans chaque section est fixé proportionnellement à la population de celle-ci, telle qu'elle résulte du recensement général et à raison d'un conseiller par 10,000 habitants et par fraction de 10,000 supérieure à 5,000.

Le nombre de conseillers de chaque section sera, à chaque élection, mis en rapport avec le chiffre de la population déterminé par le dernier recensement général.

Les dispositions du code électoral relatives à l'apparentement des listes et des candidatures isolées pour les élections législatives seront applicables aux élections communales de la ville de Bruxelles.

Les électeurs de chaque section ne concourent qu'à l'élection des conseillers de leur section.

Les éligibles le sont dans toutes les sections et non seulement dans celle où ils ont leur domicile.

ART. 6.

Il y aura, pour la ville de Bruxelles, un secrétaire et un secrétaire-adjoint, un receveur et des receveurs auxiliaires.

ART. 7.

Le Collège est autorisé à désigner, pour chacune des sections, un éche-

Schaarbeek en van Laken (thans het tweede district van Brussel).

De derde kieswijk omvat de wijken van Sint-Jans-Molenbeek, van Anderlecht, van Sint-Gillis en van Ukkel.

ART. 5.

Het getal te verkiezen raadsleden in elke wijk wordt bepaald in verhouding tot hare bevolking, vastgesteld bij de algemene volkstelling en naar verhouding van één raadslid voor elke 10,000 inwoners en voor elke breuk van 10,000 boven 5,000.

Het getal raadsleden van elke wijk wordt, bij elke verkiezing, in overeenstemming gebracht met het bevolkingscijfer, bij de jongste algemene volkstelling vastgesteld.

De bepalingen van het Kieswetboek betreffende de groepcering van de lijsten en van de alleenstaande candidaturen voor de Kamerverkiezingen zijn van toepassing op de gemeenteraadsverkiezingen der stad Brussel.

De kiezers van elke wijk nemen slechts deel aan de verkiezing der raadsleden van hunne wijk.

De verkiesbaren zijn verkiesbaar in al de wijken en niet enkel in deze, waar zij hunne woonplaats hebben.

ART. 6.

Voor de stad Brussel zijn er één secretaris en een toegevoegde secretaris, een ontvanger en hulpontvangers.

ART. 7.

Het College is gemachtigd voor elke wijk een schepen of een ge-

vin ou un conseiller communal de la section, qui remplira les fonctions d'officier de l'état civil, et sera particulièrement chargé de faire observer exactement tout ce qui concerne les actes et la tenue des registres.

A ce titre, ce conseiller ne fait pas partie du collège.

ART. 8.

Le bourgmestre, ou l'échevin qui le remplace, pourra déléguer la signature des actes publics et de la correspondance, à un ou plusieurs membres du collège des bourgmestre et échevins.

Le secrétaire et le secrétaire-adjoint pourront, avec l'autorisation du collège des bourgmestre et échevins, déléguer le contreseing des documents mentionnés ci-dessus, à un ou plusieurs fonctionnaires de l'administration.

ART. 9.

Les biens appartenant aux administrations des Hospices et des bureaux de bienfaisance des communes réunies par la présente loi, forment un seul patrimoine géré par l'administration des Hospices et Secours de la ville de Bruxelles.

La formation de ce patrimoine sera réglée de façon à ne pas entraîner de confusion entre les biens des administrations des Hospices et ceux des bureaux de bienfaisance.

ART. 10.

Le nombre des membres du conseil d'administration des hospices et

meenteraadslid dezer wijk aan te wijzen, die als ambtenaar van den burgerlijken stand optreedt en inzonderheid te zorgen heeft voor het streng naleven van al wat de akten en het bijhouden der registers betreft.

In die hoedanigheid maakt dit raadslid geen deel uit van het college.

ART. 8.

De burgemeester of de schepen, die hem vervangt, kan het ondertekenen der openbare akten en der briefwisseling opdragen aan één of meer leden van het college van burgemeester en schepenen.

De secretaris en de toegevoegde secretaris kunnen, mits machtiging door het college van burgemeester en schepenen, het medeondertekenen van bovengemelde stukken opdragen aan een of meer ambtenaren van het bestuur.

ART. 9.

De goederen, toe behorende aan de besturen der Godshuizen en der Bureelen van Weldadigheid van de krachtens deze wet vereenigde gemeenten, maken slechts één vermogen uit; dat vermogen wordt beheerd door het Bestuur der Godshuizen en Onderstandsinstellingen van de stad Brussel.

De vestiging van dit vermogen wordt geregeld derwijze dat zij niet aanleiding geeft tot samensmelting van de goederen der Godshuizen en van die der Bureelen van Weldadigheid.

ART. 10.

Het getal leden van den beheerraad der Godshuizen en Onder-

secours de la ville de Bruxelles est porté à 20, nommé suivant le système de la représentation proportionnelle.

Lors de la mise en vigueur de la présente loi, la commission sera nommée pour la première fois par le conseil communal, sur une liste double de candidats, présentée par le collège des bourgmestre et échevins.

Dispositions transitoires.

ART. 11.

Les règlements et arrêtés des communes visés à l'article 1er conservent, dans le territoire pour lequel ils avaient été édictés, leur force obligatoire jusqu'au jour de leur abrogation.

ART. 12.

Le régime financier des mêmes territoires sera maintenu jusqu'au jour où un budget unique sera arrêté et mis en vigueur pour la ville de Bruxelles.

ART. 13.

L'unification des services communaux et celle des règlements et arrêtés, ainsi que l'unité budgétaire, seront réalisés au plus tard le 31 décembre de l'année qui suivra celle de la mise en vigueur de la présente loi.

ART. 14.

Les règles spécifiées aux articles précédents seront applicables aux administrations des hospices et aux bureaux de bienfaisance.

standsinstellingen van de stad Brussel wordt gebracht tot op 20, benoemd volgens het stelsel der evenredige vertegenwoordiging.

Bij het in werking treden dezer wet wordt de commissie voor de eerste maal door den gemeenteraad benoemd uit eene dubbele lijst van candidaten voorgedragen door het college van burgemeester en schepenen.

Overgangsbepalingen.

ART. 11.

De reglementen en besluiten der in artikel 1 vermelde gemeenten blijven verbindend in het grondgebied, waarvoor zij werden ingevoerd, zoolang zij niet ingetrokken worden.

ART. 12.

De financiële regeling, welke in dezelsde grondgebieden geldt, wordt gehandhaafd totdat slechts één begroting voor de stad Brussel wordt vastgesteld en in werking treedt.

ART. 13.

De vereeniging van de gemeenediensten, van de reglementen en besluiten, alsmede van de begrotingen moet voltrokken zijn uiterlijk op 31 December van het jaar na dit, waarin deze wet in werking treedt.

ART. 14.

De in vorige artikelen omschreven regelen zijn van toepassing op de besturen der Godshuizen en op de Burcelen van Weldadigheid.

La commission unique instituée par l'article 8 sera nommée par le conseil communal dans les trente jours de son installation.

Jusqu'à ce moment, les administration des hospices et des bureaux de bienfaisance des diverses communes énumérées à l'article 1er, resteront en fonctions pour les territoires respectifs auxquels s'étendent leurs compétences.

ART. 45.

Les secrétaires communaux des communes énumérées à l'article 1er, pourront, à leur choix, en raison de la suppression de leur emploi, bénéficier des lois et règlements qui régissent leurs droits à une pension de retraite, ou obtenir de la ville de Bruxelles un emploi équivalent à celui qu'ils occupaient, en ce qui regarde le traitement et les avantages y attachés.

Dans ce dernier cas, ceux d'entre eux qui sont affiliés à la caisse centrale de prévoyance des secrétaires communaux continueront à y participer.

La ville de Bruxelles accordera aux secrétaires communaux dont il est question ci-dessus, et qui auront opté pour la mise à la retraite, un supplément de pension équivalent à la différence entre le taux de la pension de retraite qu'ils auraient obtenue en raison de la suppression de leur emploi et le montant de leur traitement au 1er janvier de l'année de la promulgation de la présente loi.

ART. 46.

Les receveurs communaux et tous

De eenige commissie, ingesteld krachtens artikel 8, wordt door den gemeenteraad benoemd binnen der-tig dagen na diens aanstelling.

Intusschen blijven de besturen der Godshuizen en der Bureelen van Weldadigheid van de in artikel 1 vermelde gemeenten in dienst voor de onderscheidenlijke grondgebieden, waarvoor zij bevoegd zijn.

ART. 45.

Wegens de afschaffing van hun ambt kunnen de gemeentesecretarissen der in artikel 1 vermelde gemeenten, naar zij verkiezen, ofwel aanspraak maken op de wetten en reglementen, die hunne rechten op pensioen beheerschen, ofwel van de stad Brussel eene betrekking bekomen, welke, wat de jaarwedde en de daaraan verbonden verdiensten betreft, gelijkstaat met het door hen bekleede ambt.

In dit laatste geval moeten diegene onder hen, welke bij de Centrale Voorzorgskas der gemeentesecretarissen zijn aangesloten, daarin blijven bijdragen.

Aan de bovengemelde gemeentesecretarissen, die verkiezen op pensioen gesteld te worden, verleent de stad Brussel een aanvullend pensioen, hetwelk evenveel bedraagt als het verschil tusschen het bedrag van het pensioen, dat zij wegens de afschaffing van hun ambt zouden bekomen, en het bedrag hunner jaarwedde op den 1er Januari van het jaar, waarin deze wet is afgekondigd.

ART. 46.

De gemeenteontvangers en al de

les membres du personnel des communes énumérées à l'article 1er, pourvus d'une nomination régulière, seront repris par la ville de Bruxelles et constitués en un cadre spécial pour chacune des communes et pour chaque catégorie d'emplois. Ils jouiront des traitements et des avantages qui leur étaient octroyés par les règlements existant dans les communes, au 1er janvier de l'année de la promulgation de la présente loi. Ils conserveront, à titre personnel, leurs grade et qualité; ils pourront, au fur et à mesure que les circonstances le permettront, être incorporés dans les cadres de la ville de Bruxelles.

Les secrétaires communaux de ces communes, qui auront accepté un emploi de la ville de Bruxelles, seront, dans les mêmes conditions, versés dans le cadre spécial afférent à leur commune.

ART. 17.

Les secrétaires communaux des communes énumérées à l'article 1er qui auront accepté un emploi de la ville de Bruxelles, et qui n'étaient pas affiliés à un organisme spécial de retraite de l'Etat ou de la province, seront soumis aux règlements actuellement en usage dans la ville de Bruxelles, en matière de retraite, avec l'ancienneté résultant de leurs années de service dans leur commune respective.

ART. 18.

Les membres du personnel des administrations des hospices et bureaux de bienfaisance des communes énumérées à l'article 1er, pourvus

leden van het personeel der in artikel 1 vermelde gemeenten, die behoorlijk zijn benoemd, worden door de stad Brussel overgenomen en opgenomen in een bijzonder kader voor elke gemeente en voor elke soort betrekkingen. Zij genieten de wedden en verdiensten, hun toegekend door de reglementen van kracht in de gemeenten op den 1^e Januari van het jaar waarin deze wet is aangekondigd. Persoonlijk behouden zij hunnen graad en hunnen titel; zij kunnen, naarmate de omstandigheden het mogelijk maken, in de kaders der stad Brussel opgenomen worden.

De gemeentesecretarissen dier gemeenten, die eene betrekking hebben aanvaard van de stad Brussel, worden onder dezelfde voorwaarden opgenomen in het bijzonder kader betreffende hunne gemeente.

ART. 17.

Voor de gemeentesecretarissen der in artikel 1 vermelde gemeenten, die eene betrekking hebben aanvaard van de stad Brussel en niet aangesloten waren bij een bijzonder pensioenfonds van Staat of Provincie, gelden de pensioenreglementen der stad Brussel met inachtneming van hun diensttijd, bepaald naar hunne dienstjaren in hunne respectieve gemeenten.

ART. 18.

De leden van het personeel der besturen van de Godshuizen en Bureelen van Weldadigheid der in artikel 1 vermelde gemeenten, die

d'une nomination régulière, seront repris par l'administration des hospices et secours de la ville de Bruxelles, d'après les règles et modalités prévues pour les fonctionnaires et employés communaux.

ART. 19.

Toutes les dispositions des lois en vigueur, en tant qu'elles ne sont pas en opposition avec la présente loi, restent applicables à la ville de Bruxelles.

ART. 20.

La présente loi, après son adoption par les deux Chambres législatives, et avant la sanction royale, sera soumise au referendum des électeurs communaux des communes énumérées à l'article 1er.

Le referendum aura lieu dans les deux mois du vote de la loi par les Chambres.

ART. 21.

Il sera procédé à l'élection des conseillers communaux de la ville de Bruxelles, dans la première quinzaine du mois d'octobre 1922.

Les conseillers entreront en fonctions le 1er janvier 1923.

A cette date, les conseils communaux des communes mentionnées à l'article 1er, seront dissous.

behoorlijk zijn benoemd, worden door het bestuur der Godshuizen en Onderstandsinstellingen van de stad Brussel overgenomen naar de voor-schriften en op de wijzen, die voor de gemeenteambtenaren en gemeentebedienden zijn voorzien.

ART. 19.

Al de bepalingen der van kracht zijnde wetten zijn, in zooverre zij niet met deze wet strijden, evenals vroeger van toepassing op de stad Brussel.

ART. 20.

Nadat deze wet door beide Wetgevende Kamers aangenomen en voordat zij door den Koning bekrachtigd is, wordt zij onderworpen aan het referendum van de gemeentekeizers der in artikel 1 vermelde gemeenten.

Dit referendum heeft plaats binnen twee maanden na de aanneming der wet door de Kamers.

ART. 21.

Tot de verkiezing van de gemeenteraadsleden der stad Brussel zal overgegaan worden in de eerste helft der maand October 1922.

De gemeenteraadsleden treden in dienst op 1 Januari 1923.

Op dezen datum worden de gemeenteraden der gemeenten, vermeld in artikel 1, ontbonden.

MAX HALLET,
MELCKMANS,
L. MEYSMANS,
M. UYTROEVER,
E. VANDERVELDE.